

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 15 квітня 2020 р. № 281
Київ

Про затвердження критеріїв та умов визначення банками, в яких державі належить 75 і більше відсотків статутного капіталу, заходів з управління проблемними активами

Кабінет Міністрів України **постановляє** :

Затвердити критерії та умови визначення банками, в яких державі належить 75 і більше відсотків статутного капіталу, заходів з управління проблемними активами, що додаються.

Прем'єр-міністр України

Д.ШМИГАЛЬ

Інд. 67

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 квітня 2020 р. № 281

КРИТЕРІЇ ТА УМОВИ
визначення банками, в яких державі належить 75 відсотків і
більше статутного капіталу, заходів з управління
проблемними активами

1. Визначення банком, в якому державі належить 75 відсотків і більше статутного капіталу (далі - банк-кредитор), заходів з управління проблемними активами здійснюється відповідно до Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України, затвердженого постановою правління Національного банку від 18 липня 2019 р. № 97, інших нормативно-правових актів Національного банку, які регулюють процес управління проблемними активами в банках, та законодавства.

2. Терміни “актив”, “аудитор”, “балансова вартість”, “боржник”, “валова балансова вартість”, “врегулювання заборгованості”, “група пов’язаних контрагентів”, “група юридичних осіб під спільним контролем”, “експозиція під ризиком”, “контрагент”, “непрацюючі активи”, “проблемні активи”, “стягнуте майно”, “судження банку” та інші терміни вживаються у значенні, визначеному відповідними нормативно-правовими актами Національного банку.

3. Визначені банком-кредитором заходи з управління проблемними активами повинні бути економічно обґрунтованими з урахуванням власної статистики банку та власного досвіду проведення претензійно-позивної роботи, а кількісна оцінка їх реалізації забезпечуватиме отримання банком економічної вигоди, вищої, ніж витрати, що можуть бути понесені під час управління проблемними активами.

4. Під час прийняття рішення щодо вибору інструментів врегулювання заборгованості боржника/контрагента, заходів, спрямованих на реалізацію стягнутого майна, банк-кредитор зобов’язаний надавати перевагу тим інструментам та/або заходам, що забезпечують за розрахунком на момент прийняття такого рішення найбільшу чисту теперішню вартість очікуваних грошових потоків від активу, зважену на вірогідність реалізації відповідних інструментів та/або заходів.

Вибір інструментів врегулювання заборгованості боржника/контрагента є прийнятним, якщо чиста теперішня вартість (з урахуванням відповідних ставок дисконтування) очікуваних грошових потоків у такому випадку є вищою, ніж чиста теперішня вартість очікуваних грошових потоків у разі реалізації інших заходів. Під час порівняльного аналізу можливих інструментів врегулювання заборгованості боржника/контрагента банк-кредитор:

використовує припущення щодо ринкової вартості майна, дисконту до ринкової ціни, юридичних витрат та витрат на продаж (включаючи платежі за послуги третіх осіб), тривалості претензійно-позивної роботи та виконавчого провадження, періоду реалізації майна;

може покладатися на висновок незалежного експерта.

Вибір інструменту врегулювання заборгованості боржника/контрагента, способів реалізації стягнутого майна здійснюється банком-кредитором самостійно.

5. Якщо управління або розпорядження майном, переданим в заставу банку-кредитору, відповідно до законодавства здійснюють треті особи (ліквідатор відповідно до законодавства, що регулює провадження у справах про банкрутство), банк-кредитор має право брати участь у тендерах та/або аукціонах, пов’язаних з цим майном, якщо це сприятиме збільшенню суми можливого відшкодування для банку-кредитора.

6. Інструментами врегулювання заборгованості боржника/контрагента, які застосовуються для активів, що є непрацюючими відповідно до нормативно-правових актів Національного банку станом на відповідну дату або знеціненими відповідно до принципів міжнародних стандартів фінансової звітності, є, але не виключно:

продаж боргу/відступлення права вимоги до боржника/контрагента за ціною, що є нижчою від валової балансової вартості активу;

списання частини заборгованості боржника/контрагента за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - резерв) у зв’язку з частковим прощенням боргу;

конвертація (переведення) частини або всієї суми заборгованості боржника/контрагента в капітал боржника/контрагента.

Застосування зазначених інструментів врегулювання заборгованості боржника/контрагента здійснюється на підставі рішень, ухвалених відповідними органами банків-кредиторів згідно з їх статутами та внутрішніми положеннями.

7. Продаж боргу/відступлення права вимоги до боржника/контрагента здійснюється шляхом проведення відкритих та прозорих торгів (аукціонів), які складаються з автоматичного покрокового зниження початкової (стартової) ціни лота, етапів подання закритих цінових пропозицій та цінової пропозиції з урахуванням таких умов:

покупцем не може бути боржник/контрагент, кінцевий бенефіціарний власник боржника/контрагента, засталодавець, поручитель або пов’язана з ними особа;

початковою (стартовою) ціною лота є ціна, з якої розпочинаються відкриті торги (аукціон) щодо такого лота та яка діє до першого автоматичного покрокового зниження ціни лота. Початкова (стартова) ціна лота встановлюється на рівні валової балансової вартості фінансового активу;

мінімальна ціна продажу не може бути меншою за мінімальну економічну вигоду.

8. Мінімальна економічна вигода (відшкодована сума) визначається на рівні балансової вартості фінансового активу. Якщо заборгованість боржника/контрагента не врегульовано протягом двох послідовних спроб, банк-кредитор проводить переоцінку активу відповідно до його внутрішньобанківської політики (відповідно до принципів міжнародних стандартів фінансової звітності) та переглядає раніше визначені ним заходи з управління проблемними активами та може знизити очікувану мінімальну економічну вигоду.

У разі необхідності зниження мінімальної економічної вигоди для активів (групи пов'язаних активів), що мають валову балансову вартість активу (групи пов'язаних активів) більше ніж 1 млрд. гривень на момент прийняття рішення, обґрунтування щодо рішення про здійснення нових заходів з управління проблемними активами повинне бути подано до комітету з урегулювання непрацюючих кредитів державних банків Ради з фінансової стабільності для його розгляду та надання висновку щодо доцільності такого зниження.

9. Для досягнення максимальної економічної вигоди у разі застосування таких інструментів врегулювання заборгованості боржника/контрагента, як продаж боргу/відступлення права вимоги до боржника/контрагента, інших інструментів банки-кредитори за домовленістю між собою можуть об'єднувати свої вимоги до боржників/контрагентів, які входять до складу групи пов'язаних контрагентів/групи юридичних осіб під спільним контролем.

10. Під час здійснення банками-кредиторами списання частини заборгованості боржника/контрагента за рахунок резерву у зв'язку з частковим прощенням боргу максимальний розмір частини заборгованості, яка може бути прощена, не повинна перевищувати різницю між сумою невиконаного боржником/контрагентом грошового зобов'язання, включаючи суму несплаченого основного боргу, нарахованих процентів, комісій, штрафів та пені, визначеного за договором з банком-кредитором станом на дату прощення частини заборгованості, та сумою балансової вартості.

11. Для активів, щодо яких банком-кредитором сформовано стовідсоткове покриття резервом, банк-кредитор повинен визнати, що не має обґрунтованих очікувань щодо відновлення фінансового активу та здійснити його списання за дотримання хоча б однієї з таких умов:

погашення суми боргу або його частини (основної суми боргу та/або нарахованих доходів) за фінансовим активом прострочено на більше ніж 36 місяців;

за попередні 36 місяців банк не отримав суттєвих платежів за фінансовим активом (більше ніж 10 відсотків валової балансової вартості фінансового активу);

за фінансовим активом, забезпеченим заставою/забезпеченням, банк не отримав суттєвих надходжень грошових потоків (більше ніж 10 відсотків валової балансової вартості фінансового активу) від реалізації застави/звернення стягнення на забезпечення або банк не мав доступу/права викупу застави/стягнення забезпечення протягом попередніх 36 місяців;

банк не зміг здійснити продаж фінансового активу за три спроби підряд шляхом відкритого (відкритих) аукціону (аукціонів) з використанням електронних торгових систем або іншим способом;

у банку наявна інформація про те, що заборгованість за фінансовим активом щодо боржника списана іншим банком;

актив підлягає списанню банком-кредитором на підставі інших критеріїв відповідно до його внутрішніх положень або політик.

Списання банком-кредитором у бухгалтерському обліку боргу (фінансового активу), в тому числі часткове списання, за рахунок резерву не є прощенням (анулюванням) боргу, в тому числі частковим прощенням, якщо інше прямо не передбачено в рішенні банку-кредитора щодо списання/часткового списання заборгованості боржника/контрагента за рахунок резерву.

Банк-кредитор у разі списання/часткового списання заборгованості за непрацюючими активами з відображенням її в позабалансовому обліку відповідно до власної облікової політики за наявності правових підстав для її стягнення та достатнього економічного обґрунтування відповідно до пункту 3 цих критеріїв та умов продовжує вживати заходів до повернення такої заборгованості до моменту її повного погашення або здійснення всіх передбачених законодавством заходів, спрямованих на повернення заборгованості.

Управлінський персонал/колегіальний орган банку-кредитора з метою прийняття рішень щодо списання/часткового списання заборгованості боржника/контрагента за рахунок резерву формує судження щодо наявності або відсутності реальної можливості повернення заборгованості за непрацюючими активами. Якщо управлінський персонал/колегіальний орган банку-кредитора, незважаючи на будь-які із зазначених умов, визначить, що є обґрунтовані очікування повернення заборгованості за непрацюючими активами та відновлення фінансового активу, банк-кредитор надає відповідну інформацію та обґрунтування щодо недоцільності списання/часткового списання заборгованості боржника/контрагента за рахунок резерву Національному банку та зовнішньому аудиту, що здійснює аудит банку.

Публікації документа

- **Урядовий кур'єр** від 18.04.2020 – № 75
- **Офіційний вісник України** від 05.05.2020 – 2020 р., № 34, стор. 109, стаття 1136, код акта 98897/2020

